

KATEHEZA

„Sveti Red“

Ciljevi kateheze:

- potaknuti na osobno razmišljanje o svećenicima
- potaknuti na molitvu za svećenike
- upoznati tri stupnja Svetog Reda
- upoznati službe koju imaju nositelji Svetog Reda

Oblici rada:

- frontalni
- rad u skupinama
- rad u grupi

Metode rada:

- slušanje
- izlaganje
- razgovor
- diskusija
- pismeno izražavanje
- usmeno izlaganje

Materijali:

- po jedan papir sa tekstom i zadatkom: Skupina 1, Skupina 2 i Skupina 3
- olovke ili flomasteri

Molitveno - meditativni početak

Izmolit ćemo Oče naš... za sve svećenike, biskupe i papu, koji su svojim životom odgovorili na Božji poziv: "Slijedi me." Molimo da njihov život bude odraz Božje svetosti na koju smo svi pozvani.

Motivacija

Za početak našeg susreta poslušajmo tekst pod imenom: „Savršeni župnik“

Savršeni župnik propovijeda točno deset minuta. Pritom oštro osuđuje sve grijeha, ali tako da se nitko ne osjeća povrijeđenim. Radi od ranoga jutra do ponoći, ali uvijek je svjež i odmoren. Savršeni župnik zadovoljan je s malim prihodom, uvijek je pristojno obučan, vozi novi auto, kupuje i studira najnovije knjige, a polovicu svoga prihoda daje za potrebe župe i siromašnih. Star je 29 godina, a ima 40 godina iskustva. Uz to još dobro izgleda.

Savršeni župnik izgara u radu s mladeži, a najviše vremena provodi sa starijim ljudima. Njegovo se ozbiljno i dostojanstveno lice uvijek smiješi, jer on ima smisla za humor koji ga osposobljava da se strogo veže za župu. Savršeni župnik dnevno posjeti desetak obitelji i bolesnika, a uvijek je u župnom uredu kad ga netko treba.

Savršeni župnik u svemu sluša savjet svog župskog vijeća, a donosi samostalne odluke na opće zadovoljstvo svih župljana.

Svim se srcem posvećuje redovitim polaznicima nedjeljne svete mise, a sve vrijeme troši na obraćanje mlakih i rubnih kršćana.

Savršeni župnik obično živi u susjednoj (ili nekoj drugoj) župi.

Uvod u temu

Molili smo sada za sve svećenike, možete li mi iskreno odgovoriti da li molite za svećenike, duhovna zvanja, za svoga biskupa, papu?

Netko je rekao: koliko molimo za svoje svećenike, takvi će i biti. Da li se slažete sa ovom tvrdnjom?

Jedan misionar je izjavio: "Da molimo za svoje svećenike koliko ih ogovaramo, imali bi svece na oltaru." Što mislite o ovoj izjavi?

Zašto ljudi uvijek "pod povećalom" promatraju svećenika?

Kako vi gledate na svećenika?

Kako naše društvo gleda na svećenika (televizija, novine...)?

Jesi li povezan s nekim svećenikom? poznaješ li osobno nekog svećenika? Misliš li da ti to koristi?

Svećenike se često idealizira, smatra ih se savršenim i zaboravlja se da su uzeti iz naroda za narod i da nose iste slabosti kao i svi ljudi u narodu iz kojega ga je Bog izabrao.

U srednjem vijeku jedan je svećenik iz Salzburga zapisao što bi i kakav bi svećenik trebao biti. Poslušajmo.

Svećenik bi trebao biti: čovjek koji se borio s Bogom, izvor posvećivanja, grešnik kojem je Bog oprostio, gospodar svojih želja, sluga plašljivima i slabima, koji se ne klanja moćnicima, ali se savija pred siromasima, učenik svoga Gospodina, pastir svoga stada, prosjak široko otvorenih ruku, nositelj bezbrojnih darova, čovjek na bojnopolju, majka koja tješi bolesno dijete, naoružan mudrošću svoje dobi i djetinjim povjerenjem, okrenut prema gore, s nogama na zemlji, stvoren za radost, iskusan u patnji, daleko od svake pohlepe, uviđavan, u govoru iskren, prijatelj mira, neprijatelj lijenosti, zauvijek postojan... Tako različit od mene!

Što mislite o ovim zahtjevima?

Da li je moguće to ostvariti?

Koja je svrha poslanja svećenika za vas?

Razrada teme

Svećenik je prvenstveno osoba koja je od Boga pozvana. Kako i zašto nekoga Bog poziva u sveta duhovna zvanja ostaje tajna. Svaki svećenik ima svoju povijest zvanja i svaka je drugačija. Svećenik je dakle pozvan od Boga. Što to znači? Svaki svećenik je dobrovoljno, u slobodi svoga srca odlučio poslušati taj poziv i ostvariti ga u svojem životu. To je ponuda. Isus nikoga ne sili niti primorava, ako hoćeš, ako želiš, ali uvjeti nasljedovanja su jasni. Tko prihvati ponudu, prihvatio je i uvjete. Koji su uvjeti? Čovjek koji je pozvan mora se obratiti i biti potpuno Božji, mora se odreći svoje sebičnosti i mora se okrenuti prema drugima. Zvanje ima najrazličitija imena, najrazličitije oblike i načine ostvarivanja, ali ono po čemu se svako zvanje ostvaruje, uvijek je isto: izlaženje iz sebe, umiranje sebi. Tako čovjek prihvaća druge kao cilj svojih misli, riječi, djela, žrtava, umiranja. Kad se čovjek posve razdaje u svom zvanju, doživljava vrijednost i ljepotu života. To je cilj svakog zvanja, tako i svećeničkog. Dakle Isusov poziv na nasljedovanje jest poziv na svetost, poziv na ljubav ali on je upućen svakom čovjeku, a ne samo svećeniku.

Svećeničko zvanje je sudjelovanje na Kristovu pozivu: "Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas..." I kao što je Isus imao zadaću da sebe i cijeli svijet vrati i preda Ocu - tako i svećenik ima zadaću da sebe preda Bogu i da pomogne drugima da se predaju Bogu i da postignu vječno spasenje.

Iz toga proizlazi da svećenik slijedi Božji put u svome životu i radu. On slijedi Isusa Krista, Bogočovjeka. Svećenikov je rad, rad oko zajedništva ljudi s Bogom. On je pozvan svjedočiti

svojim vjernicima da Bog očekuje da ga ljudi «puste» u intimni prostor svoga života, onamo gdje smo mi ljudi skloni postaviti sebe same ili svoje idole. Temeljni motiv za ovaj poziv treba biti žrtva iz vjere, služenje bez koristi za sebe. Svećenik svojim životom: od vanjskog izgleda, odijevanja i jela, od urednosti dokumenata koje izdaje, od gostoljubiva ureda, namještaja i kuće gdje živi i radi, od crkve i njezina okoliša, od vlastitih riječi i gesta, bude svjestan da je sve sakrament, da svojim vanjskom pojavom svjedoči nevidljivu zbilju, da Nebo u njemu želi biti prisutno, da preko njega djeluje nevidljiva Božja milost, da i onda kad je grešan jest pozvan da svojim krhkim zemaljskim bićem posvjedoči neizmjernost Boga koji se utjelovio za ljudsku sreću. Svećenik će zato uvijek, samim svojim postojanjem, biti izazov i razlog čuđenja ljudi u svijetu.

Izlaganje o sakramentu svetog reda

Sveti red je sakrament po kojem se u Crkvi do kraja vremena nastavlja poslanje što ga je Krist povjerio apostolima. Krist je otkupio crkvu i svi ljudi imaju «pristup» k Bogu.

KKC 1549 kaže: "Po službi reda, osobito biskupâ i prezbitera, postaje vidljiva nazočnost Krista kao Glave Crkve u zajednici vjernika."

Razlikujemo:

1. SVEĆENIŠTVO VJERNIH (LAICI) – To su svi vjernici koji, svatko prema svojem pozivu, sudjeluju u Kristovom svećeničkom poslanju. To znači da naviještaju Boga svojim životom i radom.

2. MINISTERIJALNO SVEĆENIŠTVO (KLER) – To su muške osobe, od Boga pozvane, po kojima Krist nastavlja voditi i izgrađivati svoju Crkvu. To su đakoni, svećenici i biskupi, koji su primili sakrament svetog reda.

TRI STUPNJA SVETOG REDA:

1. Biskupi – oni su nasljednici svetih apostola. Oni posjeduju puninu sakramenta svetog reda. Njima je povjerena briga za pojedine mjesne Crkve tj. biskupije. Biskupi su, po Duhu Svetomu koji im je dan, pravi i autentični učitelji vjere, svećenici i pastiri".

2. Prezbiteri – oni su suradnici biskupskog reda. Njih nazivamo svećenicima, a najčešće su župnici, župni vikari ili kapelani.

KKC 1567 kaže: "Prezbiteri, mudri suradnici biskupskog reda i njegova pomoć i oruđe, pozvani da služe Božjem narodu, čine jedan prezbiterij sa svojim biskupom, s različitim dužnostima. Prezbiteri mogu vršiti svoju službu jedino u ovisnosti o biskupu i u jedinstvu s njim.

3. Đakoni – primaju sveti red, ali za služenje. Oni su poslužitelji u Crkvi. Đakonat može biti privremen ili trajan. Trajni đakonat mogu primiti i oženjeni muškarci.

KKC 1570 kaže. "Đakoni na osobit način sudjeluju u Kristovu poslanju i milosti. Sakrament reda utiskuje im biljeg koji se ne može izbrisati i koji ih suobličuje s Kristom koji je postao "đakon", tj. poslužitelj svih. Između ostaloga dužnost je đakona pomagati biskupu i prezbiterima u slavljenju božanskih otajstava, osobito euharistije, dijeliti euharistiju, prisustvovati ženidbi i blagoslivljati je, naviještati evanđelje i propovijedati, voditi sprovode i posvetiti se različitim službama kršćanske ljubavi."

Tko se može primiti ovaj sakrament?

KKC 1577 kaže: "Sveto ređenje valjano prima samo kršteni muškarac", čije su sposobnosti za vršenje službe prikladno utvrđene. Gospodin Isus izabrao je muškarce za zbor dvanaestorice apostola, a jednako su tako činili i apostoli pri izboru svojih suradnika koji su ih naslijedili u službi. Zbor biskupa, kojima su prezbiteri pridruženi u svećeništvu, uprisutnjuje i

posadašnjuje zbor dvanaestorice. Crkva se smatra vezanom tim Gospodinovim izborom. Upravo zato ređenje žena nije moguće.”

Tko podjeljuje sakrament svetog reda?

Podjeljuje ga biskup i to polaganjem ruku i posvetnom molitvom. Djelitelji sakramenta reda u sva tri stupnja jesu biskupi.

Rad po skupinama

Neka se grupa podijeli u tri skupine. Svaka skupina će dobiti tekst sa jednom od vlasti koju imaju osobe koje su primile sakrament svetog Reda. Vaš je zadatak da o toj službi razgovarate i tako je bolje upoznate. Izaberite predstavnika skupine koji će na kraju, pred svima, predstaviti jednu od tih vlasti preko onoga o čemu ste razgovarali.

SKUPINA 1

Pročitajte tekst iz Evanđelja i odgovorite na pitanja. Predstavnik grupe neka zapisuje odgovore koje će predstaviti svima na zajedničkom plenumu.

„U ono vrijeme Isus uze čašu, zahvali i reče: "Uzmite je i razdijelite među sobom. Jer kažem vam, ne, neću više piti od roda trsova dok kraljevstvo Božje ne dođe." I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreći: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen." (Lk 22, 17-19)

Kada je Isus izrekao ove riječi?

Koja dva sakramenata je Isus ustanovio u tom trenutku?

Tko danas to čini Isusu „na spomen“?

Što se događa u Euharistiji?

Koja bi bila svrha Svete Pričesti u životu vjernika?

Kako bi nazvali vlast koju imaju nosioci svetog reda, a koja izvire iz ove Isusove zapovijedi da to čine njemu na spomen?

To je vlast posvećivanja.

Biskupi i svećenici su pozvani posvećivati narod preko svetih sakramenata, po kojima ih Isus vodi k spasenju. Posebno se ta služba očituje po euharistijskom otajstvu i po oproštenju grijeha. U tome je glavna služba biskupa i svećenika i po tome se ona ostvaruje. Euharistija je izvor i vrhunac svakog bogoslužja i života Crkve. U euharistijskoj žrtvi se ostvaruje djelo našeg otkupljenja. Po Duhu Svetom kojega primamo po sakramentima i sami postajemo sveti i na taj način postižemo spasenje.

SKUPINA 2

Pročitajte tekst iz Evanđelja i odgovorite na pitanja. Predstavnik grupe neka zapisuje odgovore koje će predstaviti svima na zajedničkom plenumu.

"Podite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju." (Mk 16,15)

Kome Isus upućuje ovu zapovijed?

Što je sadržaj propovijedanja evanđelja?

Koja je svrha propovijedanja evanđelja?

Kako bi nazvali vlast koju imaju nosioci svetog reda, a koja izvire iz ove Isusove zapovijedi?

To je vlast naučavanja.

Crkva nalazi temelj za svoje naučavanje i misijsko poslanje u Gospodinovom nalogu: »Podite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju« (Mk 16,15)

Dužnost je i pravo Crkve da čuva, dublje istražuje i vjerno naviješta i tumači poklad vjere koji je Krist povjerio Crkvi. Ministerijalno svećenstvo ima zadatak da budu navjestitelji i učitelji crkvenog nauka. Preko navještanja Božje Riječi i katehiziranja Božjega puka se dolazi do vjere.

Na koji način papa vrši službu naučavanja u Crkvi? (koncil, enciklike, propovijedi...)

Na koji način biskupi vrše službu naučavanja u Crkvi? (sinode, pastirska pisma, propovijedi...)

Na koji način svećenici i đakoni vrše službu naučavanja u Crkvi? (propovijedi, kateheze, vjeronauk, pripreme za sakramente...)

SKUPINA 3

Pročitajte tekst iz Evanđelja i odgovorite na pitanja. Predstavnik grupe neka zapisuje odgovore koje će predstaviti svima na zajedničkom plenumu.

**»Ti si Petar-Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena neće je savladati. Tebi ću dati ključeve Kraljevstva nebeskoga, i što god svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima.«
(Mt 16,18-19)**

Koju službu je Petar dobio od Isusa?

Što bi značile riječi „ključevi“ i „svezati“? (odlučivati, prosuđivati, suditi, voditi...)

Tko danas vrši tu Isusovu službu?

Kako bi nazvali vlast koju imaju nosioci svetog reda, a koja izvire iz ove Isusove vlasti koju daje Petru?

To je vlast upravljanja.

Isus Krist je apostole i druge učenike odabrao i ovlastio za naviještanje evanđelja i za posvećivanje Božjeg naroda, a dao im je i vlast upravljanja Božjim narodom i njegovom

Crkvom. Ta zadaća i odgovarajuća vlast je prešla i na njihove nasljednike – biskupe, načelu s papom, te dijelom na prezbitere i đakone. U Zakoniku kanonskog prava se kaže da su za vlast upravljanja, koja u Crkvi postoji po božanskom utemeljenju i naziva se također vlast jurisdikcije.

Sva njihova služba ili vlast nipošto **nije vladanje** ili gospodovanje, nego **služenje** svemu Božjem narodu, kako bi u njemu živjela i rasla prava vjera, kako bi se razvijalo što savršenije bogoljublje i bratoljublje, kako bi sva Crkva izvršila svoje poslanje u svijetu da po njoj svi narodi upoznaju Evanđelje i Isusa Krista, Spasitelja svijeta – na slavu Boga Oca i na spasenje ljudi.

Na koji način papa vrši službu upravljanja u Crkvi?

Na koji način biskupi vrše službu upravljanja u Crkvi?

Na koji način svećenici i đakoni vrše službu upravljanja u Crkvi?

Zajednički plenum

Neka sada predstavnik svake grupe svima predstavi rad svoje skupine.

Završna molitva

Na kraju izmolimo molitvu za svećenike sv. Ivana Marije Vianneya, zaštitnik svećenika.

Svemogući i vječni Bože,
pogledaj lice svoga Sina
i iz ljubavi prema Njemu
smiluj se svojim svećenicima.
Sjeti se da su oni samo slaba i krhka stvorenja,
ražaruj trajno u njima plamen svoje ljubavi,
i čuvaj ih od neprijateljskih zasjeda,
kako ni u jednom trenutku
ne bi iznevjerili svoje sveto zvanje.
Isuse, čuvaj ih sve u svome Srcu,
udijeli im obilje svojih blagoslova
već sada i u vječnosti. Amen.

